

Per 1 januari 2006

410 VERMOGEN

1) ALGEMEEN

Bij elke bijstandsaanvraag dient een vermogenstoets plaats te vinden. Het vermogen bestaat uit de bezittingen minus de schulden. Slechts indien er sprake is van een reële schuld (de schuld is met objectieve gegevens verifieerbaar en er is een daadwerkelijke verplichting tot aflossing) wordt de schuld meegenomen bij de vermogenstoets. Indien het vermogen lager is dan de vastgestelde vermogensgrenzen ex artikel 34, derde lid, WWB, is er recht op bijstand. Indien er aanspraken zijn op vermogensbestanddelen, bijvoorbeeld als gevolg van boedelscheiding, wordt de toegekende bijstand verhaalbaar gesteld. Het vermogen moet in de toekenningsbeschikking worden vermeld. Aanvullend wordt opgemerkt dat het afkopen van een levensverzekering in het algemeen van de belanghebbende kan worden gevergd. Volgens de WWB is de belanghebbende zelf verantwoordelijk voor de bestaansvoorziening. Daarom is het kunnen opbouwen van een oudedagsvoorziening niet relevant en wordt de AOW als passend en toereikend geacht. Voor eigenwoningbezitters is, naast de algemene vermogensvrijlating, een bijzondere vrijlating op het in de eigen woning aanwezige vermogen van toepassing. Zie hiervoor richtlijn nr. 430 "Krediethypotheek". Ook bij zelfstandigen geldt een afwijkende vermogenstoets, zie hiervoor richtlijn nr. 440 "Zelfstandigen".

2) VERMOGENSVASTSTELLING IN HET KADER VAN DE WWB

2.1. Vermogensvaststelling bij aanvang bijstandsverlening

Van de bijstandsaanvrager en diens eventuele partner bedraagt het vermogen het totaal van alle bezittingen bij aanvang van de bijstand, verminderd met de op dat moment aanwezige schulden. Als methode van vaststelling van de bezittingen geldt de waarde in het economisch verkeer bij vrije oplevering. Het eindbedrag van deze aftreksom dient lager te zijn dan de in de wet genoemde vermogensgrenzen. Is het vermogen hoger dan genoemde grenzen dan bestaat er geen recht op bijstand. De voor de belanghebbende van toepassing zijnde vermogensgrens, het vastgestelde vermogen en het bedrag wat op grond daarvan nog vrijgelaten kan worden, wordt opgenomen in de toekenningsbeschikking WWB. Hierbij dient te worden opgemerkt dat een vastgesteld negatief vermogen niet leidt tot een hoger vrijlatingsbedrag dan de van toepassing zijnde vermogensgrens. (Voorbeeld: de vermogensgrens is € 6.000,00, het vastgesteld negatieve vermogen bedraagt € 25.000,00. Dit leidt tot een vrij te laten vermogen van € 6.000,00).

Als laatste wordt opgemerkt dat in het geval er sprake is van verhuizing en bijstand wordt verleend in aansluiting op de bijstandsverlening van de vertrekgemeente, het vermogen wordt overgenomen dat bij de vertrekgemeente is vastgesteld.

2.2. Vermogensvaststelling tijdens bijstandsverlening

Indien gedurende de bijstandperiode vermogen wordt ontvangen (bv. erfenis) vindt een nieuwe vaststelling van het vermogen plaats. Hiervoor wordt het bij aanvang van de bijstand in de toekenningsbeschikking genoemde vermogen vermeerderd met het tijdens de bijstandperiode ontvangen vermogen. Als vermogensgrens geldt de grens als vastgesteld ten tijde van de aanvraag levensonderhoud. Spaargeld, opgebouwd tijdens de bijstandperiode wordt ook in de WWB nadrukkelijk vrijgelaten. Tevens kan er vermogensvaststelling tijdens bijstandsverlening plaatsvinden in het geval dat er sprake is van een normwijziging. Bijvoorbeeld in het geval dat van de alleenstaande ouder het jongste kind 18 jaar wordt. In een dergelijk geval wijzigt de norm dan van de alleenstaande oudernorm in de alleenstaandenorm. Overigens is gelet op het feitelijk karakter van de middelentoets de opvatting van de [Abw](#) verlaten, dat alleen rekening wordt gehouden met schulden bij de aanvang van de bijstandsverlening. Als gevolg van de jurisprudentie wordt op grond van de [WWB](#) ook rekening gehouden met schulden die zijn ontstaan tijdens de bijstandsverlening. Nieuwe schulden leiden echter niet tot verandering van het resterende vrij te laten vermogen zoals dat was vastgesteld bij aanvang van de bijstandsverlening.

3) INTEREN VAN VERMOGEN

3.1. Algemeen

Als de aanvrager beschikt over een vermogen dat de toepasselijke vermogensgrens overschrijdt wordt de aanvraag om bijstand afgewezen. Immers: de aanvrager beschikt over voldoende middelen om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. In de beschikking wordt aan de afwijzing de mededeling toegevoegd dat pas bijstand wordt verleend nadat het vermogen boven de vermogensgrens (oververmogen) op een verantwoorde wijze is aangewend voor noodzakelijke kosten van het bestaan, waarbij binnen redelijke grenzen kan worden uitgegaan van het bestaande levenspatroon.

3.2. Interingsnorm

In de wet zelf is niet aangegeven welk interingstempo aanvaardbaar moet worden geacht. Evenmin is aangegeven welke uitgaven als passend moeten worden gezien. In de jurisprudentie worden echter wel aanknopingspunten duidelijk. Hieraan is de volgende gedragslijn ontleend.

In de afwijzende beschikking wordt geen concrete interingsperiode voor het oververmogen vermeld. Wordt wederom een aanvraag ingediend, dan dient allereerst het vermogenssaldo concreet te worden bepaald aan de hand van de feitelijke omstandigheden. Tevens wordt globaal getoetst in hoeverre het interingstempo verantwoord is. Hierbij wordt in het algemeen uitgegaan van een bestedingsritme van anderhalf maal de relevante bijstandsnorm, beoordeeld vanaf de datum van de voorgaande aanvraag.

Blijkt dat het oververmogen nog gedeeltelijk aanwezig is dan wordt de aanvraag wederom afgewezen. Indien het oververmogen op een verantwoorde wijze feitelijk is besteed dan wordt bijstand verleend vanaf de

datum van de nieuwe aanvraag. Wordt aan de hand van de individuele omstandigheden echter duidelijk dat de besteding van het oververmogen onverantwoord heeft plaats gevonden, dan wordt aan de bijstandsverlening tevens een maatregel verbonden, zie hiervoor richtlijn nr. 400 "Afstemmen van bijstand". Afhankelijk van uitgavenpatroon, omstandigheden van persoon en gezin e.d. kan de maatregel een tijdelijke verlaging of uitsluiting van bijstand inhouden

4) AFKOOPSOM ALIMENTATIE

Overeenkomstig vaste jurisprudentie wordt een afkoop van alimentatieverplichtingen in de vorm van een door partijen vastgestelde afkoopsom, onder aftrek van verschuldigde inkomstenbelasting en premieheffing, beschouwd als een vermogen, waarvan de bestemming overeenstemt met die van een periodieke bijstandsuitkering. Bedoeld vermogen dient derhalve in zijn geheel te worden aangesproken ter voorziening in de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan.

5) MATERIELE EN IMMATERIELE SCHADEVERGOEDING

5.1. Materiële schadevergoeding

Indien de belanghebbende een dergelijke schadevergoeding ontvangt is het redelijk om deze vergoeding niet bij het reeds vastgestelde vermogen op te tellen. De vergoeding vervangt namelijk het vermogensbestanddeel wat reeds was meegenomen bij de vermogensvaststelling bij aanvang van de bijstandsverlening.

Dit geldt overigens nadrukkelijk niet indien de materiële schadevergoeding een stuk loonderving compenseert, de zogeheten "gouden handdruk". Indien uit de overgelegde stukken kan worden afgeleid dat de vergoeding bestemd is voor levensonderhoud, overeenkomstig een reguliere salarisbetaling, dan wordt de vergoeding gezien als inkomsten welke worden toegerekend naar de periode waarvoor de betaling is bestemd.

5.2. Immateriële schadevergoeding

Bij een immateriële schadevergoeding moet de bestemming en de hoogte van beoordeeld worden. Indien de vergoeding oneigenlijke elementen bevat, de vergoeding is b.v. extreem hoog, wordt vastgesteld tot welk bedrag de vergoeding als in aanmerking te nemen vermogen wordt beschouwd.

Bepalingen WWB

Art. 31
Art. 34

Trefwoorden

Afkoopsom alimentatie
Vermogen
Vermogensvaststelling in het kader van de WWB
Vermogensvaststelling bij aanvang bijstandsverlening
Vermogensvaststelling tijdens bijstandsverlening
Interen van vermogen
Interingsnorm
Materiële schadevergoeding
Immateriële schadevergoeding